

Győri Ítéltábla

Pf.IV.20.146/2020/6.

A Győri Ítéltábla a dr. Bardon Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Bardon István ügyvéd; Helység3,.) által képviselt **felperes** (Helység2, .) **felperesnek** a dr. Németh Ferenc István Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Németh Ferenc István ügyvéd; Helység4,.) által képviselt **Zrt1.** (cím1) **alperes** ellen kártérítés megfizetése iránt indult perében a Győri Törvényszék 2020. augusztus 31. napján kelt P.20.048/2018/96. szám alatti ítélete ellen az alperes által 98. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 250.000 (kétszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Kft2. szerződő és a biztosító alperes között 2013. augusztus 13-án biztosítási szerződés jött létre, biztosítottként a szerződő ügyvezetőjét Ügyvezető1-ot, kedvezményezettként a felperest megjelölve. Az alperes által vállalt szolgáltatás baleseti halál esetére 15 millió Ft, közlekedési baleseti halál esetére 15 millió Ft, kockázati életbiztosításra 15 millió Ft biztosítási összeg megfizetése volt. A biztosítási általános szerződési feltételek szerint az alperes mentesül a balesetbiztosítási szolgáltatás teljesítése alól, ha a biztosítási eseményt a biztosított jogellenesen és szándékosan vagy jogellenesen és súlyosan gondatlanul okozta. A biztosított súlyosan gondatlanul jár el – egyebek mellett -, ha a biztosítási esemény idején bizonyíthatóan alkoholos állapotban (véralkohol vizsgálat esetén 1,5 ezreléket, gépjárművezetés közben 0,8 ezreléket meghaladó a véralkohol koncentrációja) volt és ez a tény a biztosítási esemény bekövetkeztében közrehatott. (V.3.a) pont) Az életbiztosítási kockázatok vonatkozásában az alperes kockázatviseléséből kizárt az olyan esemény, amikor „a biztosítási esemény rendszeres alkohol-fogyasztásával összefüggésben történt”, illetve „a biztosítási esemény idején bizonyíthatóan alkoholos állapotban (véralkohol vizsgálat esetén

1,5 ezreléket, gépjárművezetés közben 0,8 ezreléket meghaladó a véralkohol koncentrációja) volt és ez a tény a biztosítási esemény bekövetkeztében közrehatott”. (VI.2.a), b), pont)

Ügyvezető 2016. március 19-én Település1 és a út1 közötti földúton az általa hajtott egylovas hintóval közlekedett. Az út bal oldalán haladó hintót vontató ló a kocsi forgózsámolyát teljesen keresztbe fordította, így az felborult, majd vonszolás és csúszás nélkül megállt. Ügyvezető ismeretlen eseménysor végén hanyatt fekve a hintó első ülése alá szorult és a helyszínen életét veszítette. Halálának oka mellkasi összenyomtatás következtében kialakult fulladás volt. Az elhunyt vérében a halál időpontjában 1,65 ezrelék alkoholkoncentráció volt.

A felperes keresetében az alperest 45 millió Ft biztosítási összeg, valamint a 2016. március 20. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Az alperes kifizetést elutasító álláspontjával szemben vitatta, hogy a balesetet a biztosított alkoholfogyasztása okozta volna. Megítélése szerint a biztosított elhunytát követően felvett boncjegyzőkönyv – mely a biztosított vérmintája véralkohol-vizsgálata eredményét is tartalmazza – hiteltelen, több hibában szenved. Mivel a baleset nem közúton történt, arra nem vonatkoznak az 1975. (II. 5) KPM- BM együttes rendelet (KRESZ) szabályai.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy jelen ügyben a szerződéskötés időpontjára figyelemmel alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 556. § (1) bekezdése a) pontja szerint a biztosító mentesül fizetési kötelezettsége alól, ha a kárt a biztosított jogellenesen, súlyosan gondatlanul okozta. Ezzel egybehangzóan a biztosítási általános szerződési feltételek V.3.a) pontja ugyancsak mentesülési okként szabályozza, ha a biztosított a biztosítási esemény idején bizonyíthatóan alkoholos állapotban volt és ez a tény a biztosítási esemény bekövetkeztében közrehatott. A biztosított baleset idején fennálló 1,65 ezrelék mértékű ittasága a részegségnek felel meg. Az ilyen állapotú ember a veszélyhelyzet felismerésére, a baleset, sérülés elkerülésére képessége csökken. Súlyosan gondatlan magatartás az is, hogy a biztosított a magas súlypontú hintót a sáros, nyomvályús úton hajtotta. A KRESZ 4. § (1) bekezdés c) pontja szerint az ittaság jogellenes magatartás. Ezekre figyelemmel a baleseti halál, közlekedési baleseti halál kockázatok esetében mentesült a fizetési kötelezettség alól, míg az életbiztosításnál kizáró ok áll fenn. A hajtott hintó dőlése során a biztosított amiatt nem tudott aktív, baleset-elhárító magatartást leugrással tanúsítani, mert ittas volt.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest 45 millió Ft, valamint annak a 2016. március 20. napjától a kifizetés napjáig járó, jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamat és perköltség megfizetésére. Határozata indokolásában a bíróság elsődlegesen megállapította, hogy a boncolási jegyzőkönyv, a boncolást végző orvos tanúvallomása és az orvosszakértői vélemény igazolja: a biztosított véralkohol-koncentrációja a baleset és a biztosított halála bekövetkeztekor is 1,65 ezrelék volt. A perben lényeges tény, annak megállapítása érdekében, hogy a biztosított alkoholos állapota okozta-e a balesetet a törvényszék a bizonyítási eljárás során megkísérelte feltárni a baleset okát, lefolyását. A lefolytatott orvosi-, műszaki- és fizikus a szakértői bizonyítás alapján csak az volt megállapítható, hogy a hintót a vontató ló a forgózsámolyt teljesen keresztbe fordította, a hintó felborult, majd vonszolás és csúszás nélkül megállt és a biztosított hanyatt fekve, a felborult hintó alá szorult, és életét veszítette. Az viszont nem vált ismertté, hogy mindezt milyen ok (így: a hajtó alkoholos állapota) okozta. A fizikus igazságügyi szakértő ugyan

véleményt adott arra, hogy a biztosított hajtó a kocsí dőlése során a dőléssel ellentétes irányú helyzetváltoztatással, kapaszkodással igyekezett elhárítani a következményeket, avagy passzív elszenvedőként a lovaskocsival együtt dőlt. Azt azonban nem lehet megállapítani, hogy a biztosított ezen magatartását az alkoholos állapota okozta volna, vagy ilyen állapota miatt nem választott más elhárító magatartást. Az alperest terhelte annak bizonyítása is, hogy a biztosítási esemény a biztosított rendszeres alkoholfogyasztásával összefüggésben történt. Erre nézve azonban az alperes – tájékoztatás ellenére – bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Ezek alapján a bíróság megállapította, hogy az alperes ellenkérelmében hivatkozott helytállási kötelezettség alól mentesítő, kizáró ok nem volt bizonyítható. Ezért az alperest kötelezte a biztosítási összeg kifizetésére.

Elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a kereset elutasítása, míg másodlagosan a marasztalási összeg 13.500.000 Ft-ra és késedelmi kamataira mérséklése iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. Jogorvoslati kérelmében kifejtett álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perbeli bizonyítékokat, így a beszerzett szakértői véleményeket nem megfelelően értékelte. Megítélése szerint a kizárás, mentesülés körében a bizonyítási kötelezettségének eleget tett. Helytelennek tartotta Szakértől igazságügyi műszaki szakértő azon álláspontját, hogy a biztosított józanul sem tudta volna elkerülni a balesetet. Hivatkozott a fizikus kiegészítő szakértői véleményben foglaltakra, arra, hogy amennyiben az ugrás kivitelezését hátrányosan befolyásoló (vélt vagy valós) tényezőktől eltekintünk, a hintó borulásából adódó baleset következményei a dőlés irányába illetve a dőléssel ellentétes irányba történő leugrással elhárítható. A fizikus szakértő a hátrányos tényezőt ugyan nem említi meg, de a perbeli esetben mindenképpen ilyen a hajtó alkohol fogyasztása. A biztosított a borulást követően a fizikus szakértői vélemény szerint kétféle módon kerülhetett a hintó alá, részben passzív magatartást tanúsítva, amely a tudatállapot hiányát, az ittaság miatti elalvást jelenthette. Másfelől a hajtó a dőléssel ellentétes irányú helyzetváltoztatással, kapaszkodással igyekezhetett elkerülni a balesetet, melyet mégsem sikerült végrehajtani. A kocsí vélt sebessége (5-10 km/h) alapján viszont elegendő idő állt volna rendelkezésre a balra történő leugráshoz. A balesetet a biztosított az igazságügyi orvos szakértői véleményben szereplő ok, a közepes fokú alkoholos befolyásoltság tünetei miatt nem tudta elkerülni. Kitért arra is, hogy a biztosított már azzal megszegte a kármegelőzési kötelezettségét és kimerítette a súlyos gondatlanság fogalmát, hogy közepes fokú alkoholos befolyásoltság állapotában lovas hintóra ült, miközben számíthatott arra, hogy a váratlan helyzetekben szükséges reakciókra sokkal korlátozottabban lesz képes. A borulás veszélyét magában hordozta, hogy egyenetlen felszínű földúton kívánt közlekedni. Álláspontja alátámasztásaként hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla Pf. 20.830/2014/4. számú határozatában foglaltakra. Már önmagában súlyosan gondatlan magatartása az, ha valaki ittasan, megszegve a KRESZ 4. § (1) bekezdése c) pontját is az ingatag járművel kátyús földútra megy. Az ítélet indokolása nem tartalmazza, hogy az elsőfokú bíróság értékelte-e ezen körülményeket. A másodlagos fellebbezési kérelme alátámasztásaként a BH2002. 487. szám alatt közzétett eseti döntésre hivatkozott, amely – eltérő tényállás mellett, de – lehetőséget látott a biztosított kárenyhítési kötelezettsége elmulasztása miatt a kármegosztásra. A kármegelőzési kötelezettség elmulasztása miatt a kármegosztást a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján a felperesre terhesebb 30-70 százalékos arányban tartotta megállapíthatónak. Így a felperes mindhárom biztosítási esemény után a 15 - 15 millió Ft biztosítási összegből csak azok 30 százaléka, 3 x 4.500.000 Ft-ra, azaz 13.500.000 Ft-ra tarthat igényt.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Alaptalannak tartotta a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésére vonatkozó fellebbezést. Kifejtette, hogy a törvényszék a széles körű bizonyítás lefolytatása eredményeként

helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy nem állapítható meg az, hogy a biztosított (állítólag) ittas állapota a biztosítási esemény bekövetkeztében közrehatott volna. Így sem a biztosító mentesülése, sem pedig a kockázat alóli kizárása nem következett be.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 256/A § (1) bekezdése f) pontja alapján tárgyaláson kívül; a fellebbezési kérelem- és az arra előterjesztett fellebbezési ellenkérelem korlátai között (Pp. 253. § (3) bekezdése) bírálta el és megállapította, hogy a fellebbezés nem alapos.

Az alperes fellebbezése első felében az elsőfokú bíróság a bizonyítékok, így a perben beszerzett szakértői vélemények értékelésére vonatkozó tevékenységét vitatta, mivel álláspontja szerint a bizonyítékok helyes értékelése alapján megállapítható, hogy a biztosítási eseményt a biztosított jogellenesen és súlyosan gondatlan magatartásával okozta, azaz: a biztosítási esemény idején alkoholos állapotban volt és ez a tény a biztosítási esemény bekövetkeztében közrehatott. Ez a minősített okozás pedig a helytállási kötelezettség alóli mentesülését illetve kockázatviselése kizárását jelenti. (Ptk. 556. § (1) bekezdése a) pontja, biztosítási általános szerződési feltételek V. 3. a.), VI. 2. b.) pont)

A Pp. 206. § (1) bekezdése alapján a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

Az ítéleti tényállás megállapítása alapjául szolgáló bírói mérlegelés kiterjed az egyes bizonyítékok bizonyító ereje, így a bizonyítékokon belül a szakértői vélemények szakszerűsége, helytállósága, alaposága értékelésére. Másfelől a bírói mérlegelés magában foglalja az egyes bizonyítékok, valamint a felek előadása egybevetését és az összességükben való értékelését is. A bizonyítékok okszerű elsőfokú bírói mérlegelése a másodfokú bíróságot is köti (BH2006. 403.), attól csak akkor térhet el, ha a felülbírált mérlegelés és annak eredménye iratellenes, okszerűtlen, illetve logikai ellentmondástól terhes. Ilyen mérlegelési hibáktól eltekintve a bizonyítékok felülmérlegelésének a másodfokú eljárásban sincs helye.

A fellebbezésben kifejtettekkel szemben a törvényszék az anyagi jogszabályok alapján fennálló bizonyítási kötelezettséget (Pp. 164. § (1) bekezdése) helytállóan értékelve terhelte az alperesre annak bizonyítását, hogy a fent említett mentesülési- és kizárási ok fennáll. Az indítványra lefolytatott szakértői bizonyítás során keletkezett írásban és a tárgyalási személyes meghallgatás során kiegészített (egyesített) műszaki- és orvosszakértői véleményt, valamint a fizikus szakértői véleményt a bíróság helytállóan értékelte, és a bírói mérlegelés részletezett fogyatékoságaitól mentesen állapította meg az ítélete alapjául szolgáló tényállást.

Az egyesített műszaki - és orvosszakértői vélemény kategorikus volt arra nézve, hogy ugyan a biztosított a baleset idején közepes fokú (1,65 g/l) alkoholos befolyásoltság alatt állt, azonban a baleset bekövetkeztét nagy valószínűséggel akkor sem háríthatta volna el, ha nem áll alkoholos befolyásoltság alatt, illetve annak következményeit alkoholos befolyásoltság hiányában sem tudta volna elhárítani. (23. szám alatti szakvélemény 16. oldal 2., 3. pont) Ezt a szakvéleményt a törvényszék mérlegelési hiba nélkül értékelte úgy, hogy a biztosított által hajtott hintó felborulásának oka és abban a biztosított alkoholos állapota közrehatása nem volt megállapítható.

A fellebbezésben kiemelt Szakértő1 igazságügyi műszaki szakértő tárgyalási személyes meghallgatása során tett nyilatkozata (38. tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal - "ha a jobbra boruásnál valaki jobbra ugrik, akkor a hintó alá fog kerülni... az nem jellemző, hogy valaki ugrás után még tovább is tudna lépni a borulás vége előtt.") és a kiegészített fizikus szakértői vélemény (72., 91. szám) között csak az alperes által vélt ellentmondás áll fenn. A fizikus szakértői vélemény ugyanis csak a konkrét esetben az ugrás kivitelezését hátrányosan befolyásoló tényezőktől eltekintve (tehát: általános, fiktív modellt felállítva) határozta meg a

hinto borulásából eredő baleset következményei elháríthatóságát "a dőlés irányába történő leugrás, illetve a dőléssel ellentétes irányba történő leugrással" megjelölve. A kiegészítő fizikus szakvélemény (91. szám) valóban tartalmazza, hogy a biztosított baleset utáni feltalálási helyét tekintve az elhunyt "a balesetet aktívan, a dőléssel ellentétes irányú helyzetváltoztatással, kapaszkodással elhárítani igyekezett; avagy a baleset passzív elszenvedőjeként a lovaskocsival együtt dőlt."

A fellebbezésben foglaltakkal szemben azonban a fizikus szakértői vélemény kifejezetten megjelöli, hogy arra az igazságügyi fizikus szakértő kompetenciával nem rendelkezik, hogy a korábbi balesete folytán mozgáskorlátozott, valamint alkoholos befolyásoltság alatt álló biztosított az általában feltételezhető "ugrások biomechanikáját" miként lehetett képes végrehajtani. (72. szám 7. oldal 4. pont) Erre nézve csak az egyesített műszaki, orvosszakértői véleményt tartalmaz megállapítást, amely szerint a baleset és következményei a biztosított alkoholos befolyásoltsága hiányában sem lettek volna elháríthatóak. Emiatt helyes a törvényszék azon következtetése, hogy nem állapítható meg az: az alkoholos állapot okozta, hogy a biztosított nem választott olyan elhárítási módot, amellyel elkerülhette volna a kocsi alá szorulását.

Arra az alperes jogorvoslati kérelmében helytállóan hivatkozik, hogy a járművet olyan személy nem vezethet sem közúton, sem a közforgalom elől el nem zárt magánúton, akinek a szervezetében szeszes ital fogyasztásából származó alkohol van. (KRESZ 1. §, 4. § (1) bekezdése c) pontja, 1. számú függelék I/ a.) Így ugyan a baleset bekövetkeztekor a biztosított nem közúton haladt a lovashintóval (a 7. szám alatt elfekvő rendőrségi közigazgatási eljárás iratai 46. oldal), magatartása az alkoholfogyasztás miatt jogellenesnek minősült. A biztosítási általános szerződési feltételek azonban súlyosan gondatlannak akkor tekintik a biztosított alkoholos állapotát, ha ez a tény a biztosítási esemény bekövetkeztében közrehatott. A már említettek szerint az egyesített műszaki, orvosszakértői vélemény alapján nem állapítható meg, hogy az alkoholos állapot közrehatott volna a baleset bekövetkeztében. Így önmagában az sem tekinthető súlyosan gondatlan magatartásnak, hogy a biztosított ilyen állapotában lovashintóval földes erdei magánútra hajtott.

A Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján kármegosztásnak akkor van helye, ha a károkozó magatartás előidézésében, a kár bekövetkeztében, a kár súlyosbodásában az elvárható magatartást elmulasztó károsult is közrehatott. Ebben az esetben a magatartása következményeit a károsult maga viseli. (PK 36. számú állásfoglalás)

Arra az alperes a fellebbezésében szintén helytállóan hivatkozott, hogy a károsultnak a kár megelőzése érdekében úgy kell eljárnia, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A perbeli esetben kármegosztásnak azonban amiatt nem lehetett helye, mert az elsőfokú bíróság – a beszerzett szakértői vélemények helytálló értékelésével – állapította meg azt, hogy sem a baleset bekövetkeztében, sem pedig a baleset következményei elhárítása elmaradásában nem játszott szerepet a biztosított alkoholos befolyásoltsága.

Ezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján viselni köteles a fellebbezési eljárás során felmerült saját, illetve a felperesi perköltséget. Ez utóbbi, ügyvédi munkadíjból álló perköltséget az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22) IM. rendelet 3. §-a (2),(5),(6) bekezdései alapján a tárgyaláson kívüli elbírálásra és a kifejtett tevékenységére figyelemmel 250.000 Ft-ban határozta meg.

Dr. Zámbó Tamás sk.

a tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.

előadó bíró

Dr. Szalay Róbert sk.

bíró